מהדורה למורה – משחק מיון אמצעים – דף תרגול (עולים)

גרסת נייר למשחק מיון האמצעים האומנותיים: זיהוי דימוי, האנשה, מטאפורה, חזרה, ניגוד וסמל במשפטים מקוריים, והסבר מה כל אמצעי מוסיף. מתאים לחזרה בזוגות או כתחנה בשיעור.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	"הזמן הוא נהר" (בלי "כמו"). מה האמצעי?	ב – מטאפורה
2	הספרים "מחכים". מה האמצעי?	ג – האנשה
3	יש "כמו". מה האמצעי?	א – דימוי
4	"אתמול היינו זרים, והיום אנחנו החברים הכי טובים." – איזה אמצעי?	ב – ניגוד
5	"בסוף הסיפור צמח פרח אחד בתוך האדמה השרופה, ואנשי הכפר הבינו שיש תקווה." – איזה אמצעי?	א – סמל
6	"חיכיתי וחיכיתי וחיכיתי" – זו חזרה.	נכון
7	"סבתא היא העוגן של המשפחה." – זו דוגמה לדימוי.	לא נכון – זו מטאפורה – אין מילת דימוי; סבתא "היא" העוגן.

#	שאלה	תשובה / כיוון
8	הטלפון "צורח" – זו ____.	האנשה
9	מיינו כל משפט לאמצעי הנכון.	דימוי: הקול שלה היה רך כמו שמיכת פוך. | האנשה: העיר נרדמה מאוחר והתעוררה מוקדם., השעון על הקיר נאנח עם כל דקה. | מטאפורה: אחי הקטן הוא סופת טורנדו בתוך הבית., הכיתה שלנו היא כוורת רועשת בכל הפסקה. | חזרה: "אני יכולה, אני יכולה, אני יכולה.", רץ, רץ, רץ – עד שלא נשאר לו אוויר. | ניגוד: הארמון היה מלא אורות, והבקתה שלידו – חשוכה., עלה ירוק ורענן נח בין עלים יבשים. | סמל: סבא מדליק את המנורה הישנה – וכולם יודעים שהוא חושב על העיר שבה נולד.
10	חברו כל סמל למה שהוא אומר.	1–ג, 2–א, 3–ב, 4–ה, 5–ד
11	התאימו בין המשפט לבין מה שהאמצעי שבו מדגיש.	1–ב, 2–ד, 3–ג, 4–א
12	בחרו משפט אחד. מה האמצעי? מה הוא נותן למשפט?	תשובה מלאה: שם האמצעי + ציטוט + תרומה. למשל: "רץ, רץ, רץ" – החזרה יוצרת קצב מהיר ומדגישה את המאמץ והעייפות.
13	כתבו על רגע שמח או מפחיד. השתמשו ב־4 אמצעים וסמנו אותם.	קריטריונים: ארבעה אמצעים שונים לפחות, מזוהים ומסומנים נכון; קטע אחיד על רגע אחד; האמצעים מחזקים את הרגש; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. בדימוי יש מילת השוואה, במטאפורה אין. 2. למשל: "בחוץ קור, ובלב חם." 3. תשובה אישית.

הדף מתאים לעמוד "משחק מיון אמצעים – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

משחק מיון אמצעים – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: עולים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מילים שכדאי לדעת

מילה	הסבר בעברית קלה	English
דימוי	השוואה עם מילת השוואה: כמו, כ־	simile
האנשה	לתת לדבר שאינו אדם תכונה של אדם	personification
מטאפורה	השוואה בלי מילת השוואה	metaphor
חזרה	מילה או משפט שחוזרים כדי להדגיש	repetition
ניגוד	שני דברים הפוכים זה ליד זה	contrast
סמל	דבר מוחשי שמייצג רעיון	symbol
מילת דימוי	מילה שמשווה: כמו, כ־, כאילו	comparison word
אמצעי אומנותי	דרך מיוחדת שהכותב משתמש בה כדי להשפיע עלינו	literary device

חלק א' – זיהוי

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: האנשה

1. "הזמן הוא נהר" (בלי "כמו"). מה האמצעי?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) האנשה ד) חזרה

2. הספרים "מחכים". מה האמצעי?

א) סמל ב) ניגוד ג) האנשה ד) דימוי

3. יש "כמו". מה האמצעי?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) חזרה ד) סמל

4. "אתמול היינו זרים, והיום אנחנו החברים הכי טובים." – איזה אמצעי?

א) חזרה ב) ניגוד ג) האנשה ד) דימוי

5. "בסוף הסיפור צמח פרח אחד בתוך האדמה השרופה, ואנשי הכפר הבינו שיש תקווה." – איזה אמצעי?

(א) סמל (ב) דימוי (ג) חזרה (ד) מטאפורה

6. "חיכיתי וחיכיתי וחיכיתי" – זו חזרה. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. "סבתא היא העוגן של המשפחה." – זו דוגמה לדימוי. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. הטלפון "צורח" – זו _____.

חלק ב' – מיון

מיינו לטבלה.

9. מיינו כל משפט לאמצעי הנכון.

מחסן מילים:

- עלה ירוק ורענן נח בין עלים יבשים.
- "אני יכולה, אני יכולה, אני יכולה."
- הקול שלה היה רך כמו שמיכת פוך.
- העיר נרדמה מאוחר והתעוררה מוקדם.
- סבא מדליק את המנורה הישנה – וכולם יודעים שהוא חושב על העיר שבה נולד.
- אחי הקטן הוא סופת טורנדו בתוך הבית.
- הכיתה שלנו היא כוורת רועשת בכל הפסקה.
- רץ, רץ, רץ – עד שלא נשאר לו אוויר.
- השעון על הקיר נאנח עם כל דקה.
- הארמון היה מלא אורות, והבקתה שלידו – חשוכה.

דימוי	האנשה	מטאפורה	חזרה	ניגוד	סמל

10. חברו כל סמל למה שהוא אומר.

#		האות שלי		התאמה
1	המפתח של הבית הישן בכיס	____	א	התחלה חדשה
2	הקשת אחרי הסערה	____	ב	סוד שאיש אינו מוכן לגעת בו
3	הדלת הנעולה בעליית הגג	____	ג	זיכרון לבית שאבד
4	המחרוזת המזויפת	____	ד	הגורל הרע שבוטל בזכות מעשה טוב
5	הנחש שמת בסיכה	____	ה	העושר המדומה שמטילדה חלמה עליו

11. התאימו בין המשפט לבין מה שהאמצעי שבו מדגיש.

#		האות שלי		התאמה
1	"שוב ושוב, שוב ושוב, חזרו הגלים אל החוף"	____	א	החום והשמחה שהיא מביאה
2	"כל הכיתה צעקה משמחה, ורק אחד ישב בשקט ובכה"	____	ב	תנועה חוזרת ומתמשכת
3	"הדאגה ישבה על כתפיה כמו תיק כבד"	____	ג	כובד הדאגה
4	"החיוך שלה היה קרן אור ביום אפור"	____	ד	בדידות של אחד מול הקבוצה

חלק ג׳ – הסבר וכתיבה

כתבו: איזה אמצעי? מה הוא מוסיף?

12. בחרו משפט אחד. מה האמצעי? מה הוא נותן למשפט?

13. כתבו על רגע שמח או מפחיד. השתמשו ב־4 אמצעים וסמנו אותם.

כרטיס יציאה

1. מה ההבדל בין דימוי למטאפורה?

2. כתבו משפט אחד עם ניגוד.

3. היום הבנתי ש...